

DZIAŁYŃSKI *i* JUDEK
Spółka Partnerska Radców Prawnych

Przewoźnik nie zawsze odpowiedzialny

Radca prawny Paweł Judek

Za co przewoźnik odpowiada?

Przewoźnik ponosi odpowiedzialność za utratę, ubytek lub uszkodzenie przesyłki od przyjęcia jej do przewozu aż do jej wydania oraz za opóźnienie w przewozie przesyłki (art. 65 ust. 1 pr. przew. i art. 17 ust. 1 CMR)

Odpowiedzialność przewoźnika jest odpowiedzialnością na zasadzie ryzyka.

Podstawowe wyłączenia

Przyczyny po stronie nadawcy lub odbiorcy, niewywołane winą przewoźnika (art. 65 ust. 2 pr. przew. i art. 17 ust. 2 CMR).

Przewoźnik otrzymuje zlecenie na przewóz określonego ładunku wskazanego w zleceniu jako neutralny. Podczas inspekcji na granicy okazuje się, iż na wwiezienie tego towaru trzeba posiadać zezwolenie, którego przewoźnikowi nie przekazano, w wyniku czego cały towar podlega utylizacji.

Podstawowe wyłączenia

Przyczyny po stronie nadawcy lub odbiorcy, niewywołane winą przewoźnika (art. 65 ust. 2 pr. przew. i art. 17 ust. 2 CMR).

Przewoźnik otrzymuje zlecenie na przewóz określonego ładunku z Włoch do Polski. W trakcie inspekcji transportu na terenie Włoch okazuje się, że towar przeznaczony jest ostatecznie do Rosji, o czym przewoźnik nie został poinformowany zaś przewoźnik nie posiada zezwolenia na transport do Rosji. Ciężarówka z towarem zostaje zatrzymana i odstawiona na parking policyjny. Podczas postoju na parkingu towar ulega zepsuciu.

Podstawowe wyłączenia

Wada własna towaru (art. 65 ust. 2 pr. przew. i art. 17 ust. 2 CMR)

Towar, który przekazano do przewozu był w nieznacznym stopniu uszkodzony, o czym nie wiedziała żadna ze stron. Uszkodzenie sprawiło, że towar nie nadawał się do transportu, w czasie którego pogłębiło się ono i uczyniło rzecz niezdatną do użytku. Szkada wówczas, co prawda, powstała w czasie przewozu, ale wynikała ona z właściwości towaru.

Podstawowe wyłączenia

Siła wyższa (art. 65 ust. 2 pr. przew.) lub okoliczności, których przewoźnik nie mógł uniknąć i których następstwom nie mógł zapobiec (art. 17 ust. 2 CMR)

Siła wyższa – zdarzenie nadzwyczajne, nieuchronne, niedające się przewidzieć, zewnętrzne w stosunku do urządzenia, z którego funkcjonowaniem związana jest odpowiedzialność odszkodowawcza.

- klęski żywiołowe
- ostateczne akty i decyzje kompetentnej władzy publicznej
- akty przemocy zbrojnej – działania wojenne, rozruchy, zamieszki

Podstawowe wyłączenia

Podczas jazdy drogą krajową zgodną z zaplanowaną wcześniej trasą przewoźnik krajowego przewoźnik został zatrzymany przez umundurowane osoby podające się za funkcjonariuszy Policji, które następnie skrepowały kierowcę i uprowadziły ciężarówkę z towarem.

Na gruncie prawa przewozowego w takim wypadku przewoźnik ponosiłby odpowiedzialność za utracony ładunek. Konwencja CMR byłaby dla niego bardziej łaskawa i w takim wypadku mógłby powoływać się na nieprzewidywalne okoliczności (co w jednym ze swoich orzeczeń potwierdził polski Sąd Najwyższy)

Szczególne podstawy wyłączenia odpowiedzialności

- użycie pojazdów otwartych i nie przykrytych oponczą, jeżeli to użycie było wyraźnie uzgodnione i zaznaczone w liście przewozowym (art. 17 ust. 4 lit. a CMR)
- brak lub wadliwe opakowanie, jeżeli towary, ze względu na swe naturalne właściwości, w razie braku lub wadliwego opakowania, narażone są na zaginięcie lub uszkodzenie (art. 65 ust. 3 pkt 2 pr. przew. i art. 17 ust. 4 lit. b CMR)
- manipulowanie, ładowanie, rozmieszczenie lub wyładowanie towaru przez nadawcę lub przez odbiorcę albo przez osoby działające na rachunek nadawcy lub odbiorcy (art. 65 ust. 3 pkt 4 pr. przew. i art. 17 ust. 4 lit. c CMR)

Szczególne podstawy wyłączenia odpowiedzialności

- szczególna podatność towaru na szkodę wskutek wad lub naturalnych właściwości (art. 65 ust. 3 pkt 3 pr. przew. i art. 17 ust. 4 lit. d CMR)
- niedostateczność lub wadliwość cech lub numerów na sztukach przesyłki (art. 17 ust. 4 lit. e CMR)
- nadanie pod nazwą niezgodną z rzeczywistością lub niedostateczną rzeczy wyłączonych z przewozu lub przyjmowanych do przewozu na warunkach szczególnych albo niezachowania przez nadawcę tych warunków (art. 65 ust. 3 pkt 1 pr. przew.)
- przewóz żywych zwierząt (art. 17 ust. 4 lit. f CMR)
- przewóz przesyłek, które zgodnie z przepisami lub umową powinny być dozorowane, jeżeli szkoda wynikała z przyczyn, którym miał zapobiec dozorca (art. 65 ust. 3 pkt 5 pr. przew.).

Szczególne podstawy wyłączenia odpowiedzialności

Jeżeli przewoźnik na podstawie okoliczności danego wypadku wykaże, że ubytek, zaginięcie lub uszkodzenie przesyłki mogło wynikać z jednej lub kilku przyczyn wymienionych powyżej, istnieje **domniemanie, że ono z nich wynika** (art. 65 ust. 4 pr. przew. i art. 18 ust. 2 CMR)

Przewoźnik otrzymał do przewozu przesyłkę zawierającą szklane przedmioty. Część z tych przedmiotów dotarła do miejsca przeznaczenia uszkodzona.

Szczególne podstawy wyłączenia odpowiedzialności

Jeżeli przewoźnik na podstawie okoliczności danego wypadku wykaże, że ubytek, zaginięcie lub uszkodzenie przesyłki mogło wynikać z jednej lub kilku przyczyn wymienionych powyżej, istnieje **domniemanie, że ono z nich wynika** (art. 65 ust. 4 pr. przew. i art. 18 ust. 2 CMR)

Przewoźnikowi zlecono przewóz kilkudziesięciu palet zawierających materiały budowlane. Załadunku dokonał nadawca i umieścił palety jedne na drugich. Po przybyciu na miejsce okazało się, że część ładunku znajdującego się w paletach na dole jest uszkodzona.

Wykazanie wysokości szkody

Szkoda to bądź strata w postaci zmniejszenia się majątku, bądź utracone korzyści. Wynagrodzeniu podlega wyłącznie szkoda majątkowa, której wysokość musi być dokładnie określona.

Szkodą może być również konieczność zapłaty odszkodowania innej osobie, ale w takim wypadku należy wykazać, że roszczenie osoby trzeciej jest uzasadnione zarówno co do zasady jak i wysokości.

Wykazanie wysokości szkody

Polski przewoźnik otrzymał zlecenie od chorwackiego podmiotu na dostarczenie folii aluminiowej do chorwackiego producenta opakowań. Towar dotarł na miejsce 5 dni po terminie. Chorwacki zleceniodawca obciążył przewoźnika kosztami przestoju zakładu produkcyjnego, kosztami przestoju transportu czekającego na przesyłkę i kosztami kar umownych z tytułu niewykonania produkcji opakowań na czas. Na dowód przedstawił notę obciążeniową obejmującą wszystkie powyższe pozycje, którą zleceniodawca otrzymał od producenta opakowań.

Dziękuję za uwagę

Działyński i Judek Spółka Partnerska Radców Prawnych

ul. Czartoria 1/16, 61-102 Poznań

Tel. / Fax +48 61 855 22 79, + 48 61 851 85 33

E-mail: kancelaria@dzialynski.pl

www.dzialynski.pl

www.transportoweprawo.pl